

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 frt — kr.
Félévre 5 . 50 .
Negyedévre 2 . 50 .
Egy órá 1 . — .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzör
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Kombinációk.

A burok váratlanul tartós győzelméi állat bámulatra keltett világ, márti: a mely a népek szabadságáért lelkesül, őszintén tapsolt a maroknyi szabad nemzet hadi sikerének s hajlandó volt abba a tulságba menni, hogy elhigye, mely szerint az angol nagy hatalom, mely e háboruba a délatrikai szabad köztársaságokat titkon és nyilván üzött álnok játékaival belekényszerítette, nem lévén abban a helyzetben, hogy más európai nagy hatalmak módja szerint, szárazföldi háborura milliókra menő katonát mozgósítson: elveszti a véres játszmat s ama köztársaságok végre meg alapithatják szabad, független hazájuk biztosságát s nem lesznek többé kénytelenek az angol hatalom elől menekülve újabb és újabb hazát keresni, hogy pénzök s vérök árán megszerezze — öröklött hajlamukban gyökerező rendszerek szerint — a vad népek tengerében, ismét evangeliomi demokrata államot rendezzenek be . . . Szivesen azon véleményt táplálták, hogy az angol kormány minden roppant erőforrásai mellett sem lesz képes, annyi fegyveres erőt és hadszert összpontosítani Dél-Afrikában, hogy a folytonos győzelmek által nagy térbeli és erkölcsi erőt nyert burok ellen már egy döntő és hódoltató hadjáratot megnyerhessen. Támogatták őket az a remény is, hogy az angol világhatalom iránt féltékeny európai nagyhatalmak, kihasználják az angolok-

nak a bur háboru veszteségeiben láthatóvá lett szorult helyzetét, lekötését s szárazföldi hadviselésre megbizonyult katonai szerveztlenségét s vagy itt, vagy amott, vagy közép, vagy kelet-Ázsiában megindítandó operációval megosztják figyelmét, erejét, amiből a népszabadság és függetlenség ügye, legalább az afrikai szabad államok diatála által elhatározó előhaladást fog tenni.

Ezt a kombinációt előre is elszámítottak tarthattuk, részint az angol hatalom erőforrásainak mérlegeléséből, részint elbizakodottságának ismeretéből folyólag, amely mindkettő csak azért nem határtalan, mert az utóbbi fölülmulja még az előbbi is. Amint hogy ilyennek be is bizonyult mindkettő, mert a kevélység által végletekre sarkalt anyagi erő csakugyan képesítette Angliát, hogy a burokét emberszámban legalább háromszorosan, — hadszerekben pedig még többszörösebben felülmuló erőt összpontosítson Dél-Afrikában a burok ellen, a kiknek segélyére egy hatalom sem is lépett fel, sem mint hadviselő fél, sem mint béke-közvetítő, aminek aztán az a következése lön, hogy bár a burok eddig még tulajdonképen csatát nem is vesztek, de meg kellett állniok győzelmek útján, sőt hogy a háborút tovább folytathassák, fel kellett adniok előnyeiket, visszavonulniok az elfoglalt angol területről, saját földjükön szervezniök a tulnyomó erővel szemben az elentállást.

S ime a burok erőfeszítéseit eddig tulbecsülő világ, oly hamar a másik tulságba esett, Kronje és maroknyi seregének önfeláldozását, mely megbecsülhetetlen stratégiai értékű volt, az angol fővezér hadtani tökélyének tulajdonitva elveszettek tartották a bur s vele együtt a népszabadság és függetlenség ügyét.

És ez a szomorú abdikáció még inkább kétségbeesítő lön, a nemes Joubert váratlan halálával, aki lángesze és tapasztalataival egy maga hadsereggel ért fel, akinek kidőlteből a bur szabadság-ügy végvesztét elhinni annyira hajlandó ez a szabadságért képeskedő feületes világ.

Am miként az előbbi vérmes várakozás — tulság volt, ugy ez a kétségbeesett lemondás sem indokolható.

Hiszen Olivier — akit dandárjával együtt az angolok bizonyos martaléknak tekintettek, győzelmesen keresztül törte magát az angol hadvonalon; a bur főhadsereg pedig képes most is Bradfortnál harcra ingerelni a győzelmében elbizott angol oroszánt, megmutatva neki, hogy a bur nép hadsereg még él és az ut, mely Pretóriába vezet, nem kényelmes. Mert az a nemzet, amely azt a hazát magáénak mondhatja és pedig miként vérevel szerzettet, honszeretetével és vérevel eddig megtartottat is: ezután is képes leend azt a végletekig oltalmazni.

Az angolok, amikor Joubertnek meg-

Az a bánat.

A Debreczeni eredeti lárczája.

Hogyha néha belecsemdül
A szívembe egy szebb érzet,
S gyönyörteli sejtelemmel,
Oyan édes reményt érzek:
Az örömben ürömcsooppként
Egyre, mindég csak feltámad
Az én csöddes, nagy bánatom,
Az a titkos, régi bánat.

Ha vigadnak az emberek
S én is velök nevetgélek
Azt hiszik tán én rólam ók:
Milyen boldog, vidám lélek;
Pedig sokszor nem az öröm,
Mi ilyenkor lelkiz atbat,
Hanem az én nagy bánatom,
Az a titkos, régi bánat.

Ha mosolyog a kikelet
Ezer virág fakad, zöldül,
S gyorsabban ver a szívem is
Illatterhes nyári hőtül:
Csak felém száll a szellőben
S rám int kelyhén a virágnak
Az én csöndes, nagy bánatom,
Az a titkos régi bánat.

Hűő napfény, szomorú ősz
Szívbusító idejében,
Mikor a lomb hulladozik
S olmos felhő ül az égen:
A mikor bus halála van,
Nyárnak, lombnak, ragyogásnak:
Nagyobb lesz az én bánatom,
Az a titkos, régi bánat.

Olyan ez az én bánatom,
Mint a felleg nyári égen,
Hogy mikor fenn a legtisztább:
Akkor tűn fel bus sötétén
S vet az öröm oapja elé
Elborító terhes árnyat.
Igy borul rám a bánatom,
Az a titkos, régi bánat.

Lenne enyém bár a szive
Annak, kiért szívem dobban,
S szeretne bár, imádna bár
Ugy mint én őt, vagy még jobban:
Nem érzem a sugarát
Az igazi boldogságnak,
Ha akkor is velem marad
Az a titkos régi bánat!

Krúszelyi Erzsike.

Arachné.

— A Debreczeni tárczája. —

— Arachné: görög szó, — így magyarázta a házi tanító — és magyarul azt jelenti: pók.

Arachné máioniai leány volt. Országszerte híres arról, hogy művészeti módon tudott fenni és szőni. Egyszer elbizakodtan Pallas istennőhöz merte magát hasonlítani, azt állítván magáról hogy szebben tud szőni az istennőnél. Pallas leszált a földre és elkezdődött a verseny. Pallas az olympusi isteneket ábrázoló gyönyörű szőnyegét készítette. De Arachné az istenek szerelmi kalandjait ábrázoló remeket alkotott.

Az istennő erre megboszankodott és haragjában pókká változtatta Arachné. Ovidius latin költő, »Metamorfosisok« című könyvében mondja el a hitregét — végezte szavait a professzor.

A leckeóra véget ért s a fiu játszani ment, míg a tanár rendbeszedte könyveit.

— Mily különös hitregéi voltak a régi görögöknek és rómaiaknak — szólt a házi kisasszony a fiu nővére, ki az asztal másik végén ült, himziesen dolgoztatva s hallgatva a leckét.

A kisasszony nagyou előkelő, igen szép és igen büszke leány volt.

adják a megérdemelt tisztességet, mégsem tagadhatják meg önmagukat, megfálgalmazták Joubert-t, azt mondva róla, hogy ha elnök ő lett, nem tört volna ki ez a háború, mert Joubert az uitlandereknek már három évi ott lakás után teljes polgárjogot adott volna; tehát mindennek Krüger az oka. De hát miért harcolt hát Joubert haláláig oly nemesen?

Hát bizony nem a Wakkerstromi sirért, melyet feltalált, melybe mély honfői gyász közt tették le a m u l a n d ó részeit; nem is azon kegyeletér, mely szent poroknak tekinti hamvát és bucsujáróként zarándokol hozzá, mint az Egyesült-Államok gyermeke Washington Mount-Vernoni nyugovó-helyéhez; hanem nemzete szabadsága és függetlenségéért önzetlenül, anélkül, hogy érezett volna valaha valami megaláztatást azzal, hogy Krügeret választották elnöké, amint ezt az angolok elhatározni akarnák.

Joubert halála bizony roppant vesztesség. De azért még az ügy nem veszett el végképpen. Krüger átvette a burók felett a fővezérséget a hadban is, miként eddig a békében intézte a köztársaság ügyeit; de közigazgatásban bebizonyult bámulatossága, tud-e érvényesülni a harc-téren? Talán! Annyi bizonyos, hogy ha a polgári élet és a hadviselés intézésének szálait diktatori hatalommal kezében tartja: árulástól kevésbé kell tartania, még ha a bur puritán erkölcs mellett ilyenre gondolni lehetne is. Beválik-e mint hadvezér, — majd megvált! De az ő fővezérségéhez a háború végelethez folytatásának jelentőségét méltán kötik. Az azonban, amit hirdettek, hogy Johannesburgot és aranybányáit a kincs-sóvár angolok küzdelmei főtárgyát megsemmisítették: nem lesz

igaz. Ő és polgártársai a szabadságot inkább szeretik, mintsem vandalizmussal megfertéztessék. Mondják még, hogy Pretóriát is úgy tételi védelmi helyzetbe, hogy az angol, ha beveszi egy ujkori Numantiát talál helyén, a bur fővárosnak csak romjait. Nem, nem! Ezt se hisszük. — Egy végelkeserített nemzet ugyan végelethez kényszerített helyzetben sokra képes s ilyennek lehet gondolni azt a szegény bur népet, amelyet az angol már sokszor hazáról hazára, ujonnan szerzettől ujonnan szerzendőbe zaklatott; de ez a végtelen alkotásaik rombolásában, hanem azokért valóörök harcban fog bizonyulni az angol ellen, mely szabad nemzetet maga közelében nem tűr, s mivel a bur szabad akar maradni, harcolnia kell s harcolni fog a hódító ellen mindvégig; ha elveszti a rendszeres hadjáratot: guerilla harcban, míg csak lesz bur, aki visszatudjon gondolni, hogy ők békés, szabad hazát, még a vadakat is megszelídíteni képes jótékony kormány-rendszert alkottak, de az a kalmárlelkű nép, melyet angolnak neveznek — világ szemelattára meggyilkolta azt az államot és nemzeti önállást ami Afrika civilizációjára is hatékonyabb leendett, mint az angol hatalom, mely más fajt és népet csak azon mérték szerint becsül meg, a milyenben kereskedelmi piacnak vagy haszonhajtó eszköznek használhatja. A Délafrikai köztársaságokat is ezért, melyek még arany és más bányáikkal különösen ingerlik kielégíthetetlen kincsvágyát.

Bizony azért úgy lesz, amiként Joubert jó lelke látta és mondta, hogy annyi vérbe és pénzbe kerül az angolnak ez a hódítás és annak meg is tartása, hogy Délafrikának minden gyémántja,

aranya és minden egyéb értéke sem éri fel azt a roppant áldozatot, amibe kerül.

a.—r.

Debreczen, április 3.

A képviselőház mai ülése végén Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter válaszol Boda Vilmosnak a szegszárdi gőzhajóállomás beszüntetésére, Kubik Béla a vicinális svindli és Pichler Győzőnek a kassa-oderbergi vasút ügyében hozzáintezett interpellációjára.

Magyar miniszterek Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter holnap Bécsbe érkeznek, hogy a csütörtökön ott kezdődő közös miniszteri konferencián részt vegyenek. E konferencián fogják az 1901 évi közös költségvetést megállapítani. E konferenciával egyidejűleg fogja az új miniszter, Széchenyi Gyula gróf az esküt letenni.

Függőben levő interpellációk. — Tegnap, mint minden hónap elején, felolvasták a függőben levő interpellációk jegyzékét. Válaszra várnak a következő interpellációk:

Perényi Zsigmond br. az Ugocsa és Somosváros megyéket fenyegető inség; — Major Ferencz a konzulatusi vizsga; — Molnár János az urbéri 1/4 télek után járó adócsen-zus most folyamatban levő megállapítása; — Zmekál Zoltán a námasztói gyermekgyilkosság — Visontai Soma a gyöngyösi börtömelők több sérelme; — Boda Vilmos a szegszárdi gőzhajóállomás beszüntetése; — Boda Vilmos, Schwarcz János és társai adóügye; — Kubik Béla vicinális svindli; — Madarász József a Zala-Apáti közsegregi oktatás; — Kálmán Karoly a tizparancsolat tiszteletben tartása és Pichler Győző a kassa-oderbergi vasút ügyében.

A képviselőház ülése.

Tegnap — Apr. 2. — Perczel D. elnökölt s a jkv hitelesítése után bemutatta először Vancsó Gyula radnai kerületben megválasztott képviselő megbízó, azután Zay

— Mi jelentősége van e mithosznak? — kérdezte a tanártól.

— Egy hitrege az egész, — szölt a professzor és megtörülte a szemüvegét.

— Ennyi az egész? — szölt ajk bigygyesztve a szép leány s nagy ábrándos szemét a tanárra szegezte. Mosolya és tekintete ezt látszanak mondani;

— Egyebet nem tudsz nekem mondani? Nem veszed észre hogy azt akarom, hogy beszélj hozzám. De nehéz telfogasu is vagy!

Mivelhogy a kisasszony nemcsak előkelő, szép és büszke volt, hanem eszes is és szeretete az életet...

A szegény professzor mindezt megérezte de csak mélyen elpirult.

Tanult fiatal ember volt, de tapasztalatlan és szerény a milyen csak igen előkelő házakban található és a milyen csak nagyon jó Professzor lehet.

De poeta is volt, természetesen csak titkon, a maga számára költött s szívében az egész világot ingyen lakással szerette volna ellátni.

Most azon törte a fejét: mit feleljen a nagy fekete szemek néma kérdésére.

— Azt lehetne hinni? — kérdé bizonytalan hangon.

— Mit? — kérdé újból a gyönyörű szempár, mialatt a vékony, fehér ujjacskák abbahagyták a munkát.

— Mondják, a nők gyakran oly dolgokat művelnek, a mit csak istennőknek szabadna cselekedni; szövik sorsunkat, hogy sok, mondhatnám kisasszony, majdnem minden a nők körül forog e világon, mert — és itt nagy lélegzetet vett a professzor — szig-

ruan véve az életet, minden jót és rosszat e földön a nőkért követnek el. Miért ne volna lehetséges, hogy egy haragos istennő arra kárhoztatott egy nő, hogy vékony, de erős szájaiba önmagát beleszöjje hogy önsorsa eltephetlen haloba kerüljön, melyet maga szöjt?

— Ejnye be érthetlen, — szölt a leány — beszéljen nekem még többet e tárgyról. Miért nem folytatja? Tessék, üljön le, itt egy szék. Hagyja már a könyveket! Most folytassa, kérem...

A kis fehér kezek újra gyorsan dolgoztak a megkezdett munkán s a fenyés tű fel-felcsillant, míg a tarka himzés női öntön-nöt, mialatt a professzor beszélt.

Régi mondókat mesélt a leánynak, melyekbe mindig asszonyok által es asszonyokért vötteknek az istenek ellen.

— Mind e hitregékből — végzé a tanár — ugyancsak Arachné, habar-változott alakjában, de mindig ugyanaz, az örökké sorsunkat szöví női teremtes bontakozik ki. Szövik sorsát a férfiak, örömet és áldozatokat szedve, vesztét okozva másoknak, gyakran önmagának.

A professzor ezalatt neki batorodott. Mintha kissé melege lett volna.

— Én...? — szölt halkán és szemével szorgosan vizsgálta a cipője hegyét.

— Igen, igen maga!

— Én semmit sem tudok erről — felelt csöndesen, most már nyugodt hangon a tanár.

— Én sem — gondolta a büszke, szép kisasszony magában. — Kisérsük meg, hátha én tanuló; vagy én tanítom olyasmire, a mi szörakoztat... Eh, mit! Egy szegény házi tanító, — nyugtatá meg lelkiismeretét — hiszen ez csak egy muló szeszély.

— Kis szünet után azt kérdezte a tanártól:

— Megy este sétálni az öcsémmel? — Megyek, kisasszony. Azaz... igen, megyek.

— Én is magukkal tartok és megkísértem magamat a Mithológiában kiképezni. Eljött az est — napok, hetek multak.

— Felmondott a házi tanító — szölt a leány apja — beteg szegény, anyját hoz meg, valóban igen rossz színben is van.

— El kell magad határozni — szölt a leány apja. — Holnap eljön a gróf, hogy megkerje kezdet, én hozzád fogom őt utasítani; remélem, okos léssz!

— Napok multak, hetek, hónapok, évek multak el.

A grófné a parkban ült, szemben az oszlopos-falu kastélylyal. Orczája halovány és merev, mint a márvány, de szép fekete szemében még csillog az élet.

A kert finom fővényén révedez tekintete s önkénytelenül betűket rajzol napernyőjével a homokba.

A gróf székéhez támaszkodva nézi és betűzi a homok-betűket:

A—r—a—c—h—n—é.

— Mit jelent ez a szó? — kérdezi a grófnétől és sétatálcájával a betűkhöz cziradákat rajzol a puha homokba.

— Egy régi mese; — felelte a grófné és a napernyővel gyorsan eltörli a szót és a cziradákat.

Miklós 6 heti szabadságot kérő levelét. — Amazt az állandó ig. bizottsághoz tették; emezt pedig a kérdés teljesítésével azonnal elintézték. Felolvastatta a függőben levő interpellációk jegyzékét s előterjesztette a beérkezett kérvényeket.

L u k á c s L. p. ü. miniszter benyújtotta a hirdetési bélyeg eltörlését tárgyozó nagyfontosságú tjavaslatot. (Ezt mint leginkább közg. tekintetben érdekelt lapunk közg. rovatában közöljük.) Kiadták a p. ü. bizottságnak.

A napirendre kitűzött felhatalmazási tjavaslat általános tárgyalásánál Zichy János gr. szólt először, rámutatva a politikába bejarszott felekezeti agitációkra, de úgy, mintha ebben nekik részük sem volna s a mi történik, csak a néppárt alakulása tendenciájának helyességét, a mely az egyházi reformtörvények revíziójának kiküzdése — igazolja s nem irtózik ezért még a protestánsoknak hízeigó bókavagástól sem. A tjavaslatot nem fogadja el.

K o s s u t h F. nem követi Zichy grófot arra a terre, melyen mozgott. Szerencsétlenségnek tartja, ha minden kérdésbe belevegytik a felekezeti kérdést (Úgy van! a szélsőbalon), mert az csak a hazaszeretetére vezet. Nem szabad a hazaszeretetet felekezetek szerint klasszifikálni. (Általános helyeslés.) Kijelenté azután pártja nevében, hogy a tjavaslatot nem fogadja el.

A kormány nemhogy lazítani igyekszik Ausztriával való közösségünket, hanem ellenkezéleg, engedékenységgel még jobban összeközi. Ha 67-es alapon állana, akkor sem viselkednek bizalommal a jelen kormány iránt, mert az nem halad azon az uton, melyet Deák kijelölt. A jelen kormány a Hentzi ügyvel, kvótáüggyel csak gyöngeséget áruha el. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a Ház, tekintettel arra, hogy a kormány az ország jogait nem akarja ervényesíteni, nem fogadja el a tjavaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.)

M o l n á r János határozati javaslatát el, mely a nép anyagi érdekeit érinti. Határozati javaslatot nyújt be, mely azt kontemplálja, hogy létminimumot alapítsanak, mely mindenféle adótól mentes. (Helyeslés a néppárton.)

U g r o n Gábor nem szavazza meg a törvényjavaslatot, mert a kormány iránt bizalommal nem viseltetik. A kormány nagy nehézségek közt nem bírja azt a határozott vezetést, mely legyőzheti a külső és belső bajokat. Ausztriával való viszonyainkban csak kísérletezünk, melyek csak néha bírnak a törvényszerűség látzatát. Ausztriával szemben kormányunknak csak császári kirendeltséggel van dolga, éppen úgy, mint a hogy kirendelhetnek kilencz őrmestert, hogy intézzék a Magyarországgal való kiegyezés ügyeit. A mostani pénzülságot a német politika imádatának köszönhetjük. Nemetországban kiűzték a pénzülság, ez átment Ausztriába és onnan hazánkba. Ez a következménye annak, hogy a monarchiába csak a német vállalkozókat bocsátották be. A kormány nem nézheti östetett kézzel ezt az állapotot. Segítenie kell a vidék pénzülságnak, a vidéki intézeteknek. Az osztrák-magyar bank szűkkeblűen jár el Magyarországgal szemben. A mezőgazdaság nem tud prosperálni tőke nélkül. Káros a merkantilizmus és agrarizmus jelszavainak felmerülése. Összhangra, párhuzamos munkásságra s nem különválásra van szükség. Hibás a felekezeti politika. Ez csak a nemzetiségek malmára bajtja a víz. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A baj alapja az, hogy a felekezetek történelmi fejlődéssel bírnak, történelmi jogokat fejleszteni igyekeznek és hogy különböző viszonyban vannak az államhatalommal. Ezt meg kell szüntetni. Hangsúlyozza, hogy minden felekezet tartsa meg a maga vagyonát s a melynek nincs, azt segítse a kormány, hogy földadatát teljesíthesse. A kormánynak azonban nincs bátorsága a jövőendő ajtaját megnyitni, a múltat teljesen eltemetni. Ezért nem viseltetik bizalommal iránta. (Helyeslés a szélsőbalon.)

P i c h l e r Győző az ellen tiltakozik, hogy a felekezeti bevigyék a politikába. Nem ért egyet Ugronnal abban, hogy a német tőke bevándorlása káros lenne. Ha német tőke nem jött volna be az országba évtizedeken át, egyáltalán nem jött volna be tőke. A valuta-szabályozás megfeneklése okozta azt, hogy nincs a külföld előtt hitelünk. A pénzügyminiszternek nincs bátorsága bevallani a valuta-szabályozás megfeneklést, pedig ez volna a leghelyesebb. Szólt a kvótadeputáció dolgairól is. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az elnök a vitát bezárja.

S z é l l Kálmán első sorban Kossuth-tal és Ugronnal szemben az osztrák állapotok alkotmányosságát bizonyította. A törvényesen kiküldött magyar kvótabizottság csak törvényesen delegált osztrák kvóta bizottsággal fog tárgyalni. A közzgazdasági pangáshoz az Ausztriával való viszonyunknak nincsen semmi köze. Az Osztrák-Magyar-Bank csak azért gyűjt nagyobb rezervákat, mert nincs üzlet. Az önálló vamerület mellett, a jelenlegi körülmények közt nem lenne jobb a helyzet. Tagadja azt, hogy Ausztriával szemben bármilyen koncessziókat tett.

Eredményei és vívmányai az ellenkezőt bizonyítják. Ha Ugron szemére veti neki azt, hogy egész kormányzása csak abból áll, hogy az ország hajóját csendes hullámok felett lebegtette, úgy ebből nagy elismerést olvas ki, mert nem volt könnyű feladat ezt a zaklatott szenvedélyektől feldúlt országot csendes vizekre vinni. Az erre irányuló törekvésében nem néz se jobbra, se balra, hanem csak előre. És itt aztán gróf Zichy János felé fordult ki a revíziót sürgette. Az a párt, mely a felekezeti villongásoknak újból való felszításával új zavarokat akar előidézni, az ne álljon ide azza, hogy ő akar hidakat a kiegyezéshez építeni és a sebeket behegeszteni.

A felekezetiességet ki kell egészen zárni a politikából. Ebben az országban nem szabad azt kérdezni, hogy katolikus, protestáns vagy zsidó-e valaki. Itt mindenki boldoguljon a maga vallása szerint, de ne dobjunk úszköt a társadalmi bekébe. Az egyházi politikai törvényekhez ne nyuljon senki. Azok beváltak nálunk épp úgy, mint másutt.

Most aztán következett a kormánypárt arnyalatainak egy komikus jelenete, azon versenyben, melyik tudja tulhaladni a másikat a S z é l l Kálmának való gratulációban, tetszésben, hízégsben — amit még a folyosóra is kivittek.

Szünet után.

L u k á c s László pénzügyminiszter kijelentette, hogy a Molnár János határozati javaslatát nem fogadhatja el, mert az pénzügyi szempontból veszélyes. Főlöskéges is a határozati javaslat, mert expozéjában benne van lényege.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta és a határozati javaslatokat mellőzte.

Az ülés vége fél 2 órakor.

Ma, a tegnapi elfogadott törvényjavaslatot harmadszor olvassák, tárgyalják a Ház költségvetését, a kereskedelmi miniszter felől B o d a Vilmos, K u b i k Béla és P i c h l e r Győző interpellációjára.

KÜLFÖLD.

U j pártalakulás Csehországban. A realiztikus irány hivoinek két napig tartó kongresszusa befejeztével Prágában új párt alakult cseh néppárt névvel. A mozgalom vezetője Masaryk tanár. Az új párt a németekkel való megegyezésre törekszik az egyenjogúság alján, továbbá a kerületeknek nyelv szerinti való elhatárolását kívánja, a miben nem látja az ország földarabolását. Azt kívánja továbbá, hogy a cseh középiskolákban kötelező legyen a német nyelv tanítása. — A történelmi államjogot sem veti el az új párt, de az ennek elérésére nézve tett ígéretek teljesíthetlenségnek tartja.

A háboru.

Tegnap jött az első hír arról, hogy Roberts lord a jövő héten előnyomulni szándékozik. A buroknak az offenzívába való átmenetele birta rá Robertset, hogy főkészüljön, holott csak egy hónap mulva szándékozott előnyomulni. A burok elhelyezkedése Roberts-sel szemben most nagyon érdekes. Egy erős bur sereg Brndfortnál van éppen szemben az angolok frontjával, egy másik bur sereg, Olivier tábornok hater ezer embere kelétén, Ladybrand közeleiben ütött tábor, de oly képpen, hogy egy szárnyát észak felé tolta Smaldealbe, hogy így e két sereg között állandó összeköttetés legyen.

Ma jön a hire, hogy egy nagyobb bur sereg elfoglalta Paardeberg mellett azt a hegyet a hol Kronje tábora állott először. Warrentonnál szemben a Waal folyón való átkelési színterén erős bur csapatok őrzik, míg délen Fauresmith közeleiben a Zwartkopje-hegy alsó részében több bur csapat van elszórva, a melyek a mint csak lehet, egyesülnek, hogy Roberts lord déli szárnyait leköszék s esetleg megsemmisítsék.

Hogy a burok hirtelen es minden föltartóztatás nélkül megjelentek Paardebergnél igen nevezetes dolog, mert így veszélyeztetve lesz Roberts lord összeköttetése a fokvárosi vasutal.

Roberts Jakobsdaltól Bloemfonteinig már vasutat is épített s ez a nyugati bur sereg első sorban ezt a vasutat igyekszik tönkretenni, hogy elvágja Roberts élemező hadoszlopát s megakadályozza a fölkelők leverésére nyugatra küldött angol csapatok visszahívását. Főnt Kronstadtban van azután a burok fővédelmi pozíciója, a hol visszavonulásuk esetén bevárják Robertset. Hogy Roberts előnyomulni készül mutatja az a körülmény is, hogy vezérkari főnökét, Kitchener lordot elhivatta Bloemfonteinba. Kitchener a Griekföldről lement a Fokföldre s onnan most utban van Bloemfontein felé. Az első összeköttetés az ellenfelek között Brndfontein közeleiben lesz, a vynburgi hegyeken, a hol, mint a föntebbi leírásból kitűnik, északról keletre vonuló félkör alakban helyezkedik a burok el. S a mint Roberts Blemfonteinból kivonul, a Paardebergnél és a Ladybrandnál levő bur csapatok is akcióba lépnek, hogy Robertset hátában támadják meg ugyanakkor, a mikor északon harcol. Roberts, hogy összekötő vonalát biztosítsa s hogy a hátban való megtámadást megakadályozza, kénytelen lesz nagyobb számú őrséget hagyni Bloemfonteinban; nem viheti magával mind a hatvanezer katonáját.

Oránzs déli részén is kell néki hagynia legalább ötezer embert, Kimberleyben is ugyanannyit, Warrentonnál is par ezret, a bloemfontein jakobsdali vasutóvonalán is több csapatot, úgy, hogy hadereje, a melylyel északra nyomul, nem lehet több negyvenezer embernél. E haderővel szemben huszezer vagy legföljebb huszonötézer bur áll, a kik nagy reményvel és bizalommal veszik föl a küzdelmet a kétszer akkora angol sereggel szemben. S az a körülmény, hogy Roberts még nem készült el teljesen, sietette a burok elhatárolását, hogy átmenjenek az offenzívába, hogy Roberts kénytelen legyen Bloemfonteinból kivonulni, mielőtt még teljesen elkészült volna.

A bur csapatokat ugylátszik nem Krüger hanem B o t h a Lajos tábornok vezeti, a kit a transváli kormány Joubert helyébe főparancsnokká nevezett ki. Botha egyik legjobb tábornoka a buroknak. Mikor Kronje kapitulált s Joubert átment a nyugati harcstérre, hogy a hadműveleteket most ott rendezze, mert a nagyobb veszedelem nyugatról fenyegetett a natáli hadak főparancsnoka Botha lett. Az új fővezér meggondolt, óvatos ember mint elődje, a nagy Joubert, a kinek legjobb barátja és legbizalmasabb embere volt. Az év elején, a mikor már J o u b e r t betegeskedett, a natáli csapatokat helyettes fővezéreként egy ideig Schalk Burger vezette, a ki szintén kitűnő katona, de nem tudott magának tekintélyt tartani s így a helyettes fővezéri méltóságot csakhamar Bothára ruházták.

Az angoloknak a Spionkop és a Vaalkranz ellen való támadását is Botha verte vissza Meyer Lukácsal. Botha most még a náli harctere van legközelebb azonban az oránszi harcterre megy, hogy Roberts ellen személyesen vegye át a harcot.

Van azonban már meglepő hírünk is Déláfrikából és pedig nem csekélyebb, mint hogy a Broadwood ezredes vezetése alatt álló tizes huszárkózból, a household lovas ezredből, két zászlóalj gyalogságból, a Pilcher ezredes alatt levő lovasított gyalogságból s két üteg lovas tüzérségből álló hadosztályt több támadások után a burok körülkerítették s megadásra kényszerítették, ami ugy a harctéren, mint Londonban nagy remületet kéltett; a burokban pedig harcuk sikerét emeli, a midőn azt mondhatják, hogy Kronje paardebergi katasztrófája majdnem helyre van hozva. A burok különben továbbra is nagyszabású tervek megvalósításán dolgoznak s legelső sorban azon fáradoznak, hogy az angoloknak Kimberley és Bloemfontein mögött levő összeköttetéseit elvágják. Ha ez sikerül nekik, úgy még nagy katasztrófát zúdíthatnak az angolokra. Londonban feszült kíváncsisággal is várják a legújabb eseményeket.

H I R E K.

* **Teljes tanácsülés.** Tegnap és folytatólagosan ma d. e. a városháza nagytermében Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt teljes tanácsülés volt, melyen a város folyó ügyeit intézték.

* **Hirtelen halál.** Ezzel a címmel tegnap megírtuk, hogy Bezanovits Nándor, posta és táviróisztartó a vasúti postaépület egy elkülönített helyén halva találták. A hűtőt kiszállították a közkórházba, ahol a halál okának megállapítása céljából felboncolták. A boncolást Dr. Varga Emil és dr. Szentpály Béni végezték, kik konstatálták, hogy az ifju postatiszt halálát szívizéhség okozta.

* **Huszéves találkozó.** Érdekes találkozó szervezésén fáradozik Kolbeuhájer K. törvényszéki bíró és Kardos Albert reáliskolai tanár. Ugyanis azokat kik 1880-ban tettek le az ev. ref. collegiumban az érettségi vizsgálatot, ez év folyamán 20 éves találkozóra Debreczenbe hívják.

* **Egy 82 éves ember öngyilkossága.** Böszörményi tudósítónk értesít, hogy Szolnoki Sündör ottani lakos lakosztályában a gerendára felakasztotta magát és meghalt. Tettet két unokája vette észre, akik Csütörtökön reggel 7 órakor az iskolába menet betértek nagy apjukhoz. Még nem tudják, mi vihette az öngyilkosságra.

* **A ker. betegsegélyző pénztár közgyűlése.** A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár a tagok nagy érdeklődése mellett tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlést a vármegyeház nagytanácstermében. A gyűlésen Sziluka István alelnök elnököl. A közgyűlés a titkár által felolvasott évi jelentést, valamint a zárszámadásokat tudomásul vette. A közgyűlés — mivel a bevételek nem fedezték a kiadásokat, — elhatározta, hogy a heti befizetési járulékokat 1%-a-felemlé. Majd megejtették a választásokat. Az igazgatóság rendes tagjai lettek a munkaadók részéről Czabán Dániel, Falk Ármin, a munkások részéről Sándor Ármin Szentpétery Gábor és Balogh József. Póttagok lettek a munkaadók részéről Trnka Gottlieb, a munkások részéről Szücs Imre és Maklary János. Felügyelő bizottság tagjai megválasztották a munkaadók részéről Malatinszky Ferencz, és Weisz Sándor, a munkások részéről Bencsik Ferencz, Kis József, Osvath Imre, Tietz József, póttagokul a munkaadók részéről Hotter Lajos és Prém János. A választott bíróság tagjai lettek a munkaadók

részéről Piros Bél és Morvay Sötér, a munkások részéről Nagy Lajos, Bank Árpád, Rencz Mihály, ifj. Vibirál János, póttagokul a munkaadók részéről Totb Feneecz, a munkások részéről Ferencz József.

* **Megfelebbezett közgyűlési határozat.** A közvilágítás ügyében multkor hozott közgyűlési határozatot, mely a közvilágítás házikezelésbe való vételét határozta, most 43 törvényhatósági bizottsági tag megfelebbezte. A felebbezés 30 féléves oldalra terjed s a petituma a következő:

»Ebben a védelmi harcban kérjük most Nagyméltóságod kegyes támogatását, midőn az iránt esedezőnk, hogy a sérelmes, káros és törvényellenes határozatot minden részében megsemmisíteni és a törvényhatósági bizottsági közgyűlést a világitási ügy helyes és minden jogos érdeket kielégítő rendezése céljából a tanácsi javaslat alapján álló újabb megfelelő határozat hozatalára sürgősen utasítani méltóztassék.«

A felebbezést a következő bizottsági tagok írták alá: Márton Imre, dr. Kenézy Gyula, Vecsey Zoltán, Györfly Aladár, Koncz Ákos, Zádor Lajos, dr. Nagy Lajos, Juhász Ignác, Hochfelder Jakab, Jóna Dániel, dr. Csikos Sándor, Mayer Emil, dr. Freund Jenő, Fürst Ödön, Kernhoffer József, ifj. Swartz Vilmos. Weichinger Karoly, Ilanke Lajos, Boczkó Sámuel, Hauer Bertalan, Rothlitz Arthur, Csanak József, Horváth János, Áron Miksa, dr. Benedek János, Szentkirályi Tivadar, Tóth István, Harmath Gergely, Áron Jenő, dr. Irinyi István, Vemes Kálmán, Szabó J. főszámvevő, Aczél Géza főmérnök, Szilágyi Bálint, Dr. Popper Alajos, Biederman József, Dr. Simonffy Béla, Dr. Ufalussy J., Dr. Fejér Ferencz, Kovács Sándor számvevő, Máté Miklós.

* **Kertész Ella, Blaha Sarika és Beck Vilmos** dalestélvének, mely a f. évi április 9-en este 8 órakor a zenéde dísztermében fog megtartatni másra a következő:

1. a) Lahor királya. Aria. Massenet.
 - b) Dal a «Czár es Acz» című operából Lortzing.
- Előadja Beck Vilmos ur a m. kir. operu tagja.
2. Monológ.
- Írta és előadja Beck Vilmosné Kertész Ella urnő.
3. «Parais a ma fenetre.» Massenet.
- Énekl Blaha Sarika urnő a népszínház tagja.
4. Aria «Traviata» operából Verdi.
- Énekl Beck Vilmos ur.
- S z ü n e t.
5. a) A rab asszony. Kiss József
 - b) A csók. Kiss József.
- Szavalja Beck Vilmosné urnő.
6. Magyar dalok.
- Énekl Blaha Sarika urnő.
7. a) Dal a «Säkkingeni Trombitás»-ból. Nessler.
 - b) A két gránátos. Schumana.
- Énekl Beck Vilmos ur.
- Helyarák: Üöhely az I—IV. sorban 5 korona, az V—X. sorban 4 korona. Állóhely 2 korona.
- Jegyek előre válthatók László Albert könyvkere kedésében.

* **Az idei fegyvergyakorlat.** A közös hadügyminiszter az idej fegyvergyakorlatokra vonatkozólag már kiadta rendelkezését, amely már tekintetbe veszi azt a régi panaszt, hogy a tartalékosokat a fegyvergyakorlatok elvonják a nyári mezői munkától. A miniszter rendelkezése ugyanis kimondja, hogy a lét-

számban beállott fogyatékok pótlására aratás-idéjén lehetőleg csak oly póttartalékosok, illetőleg tartalékosok hivandók be, kik nem mezei munkások. Ha az a szükség állana be, hogy e célra a fentjelzett foglalkozásu nem tényleges legénységet is be kell hívni, a felmentés iránt benyújtott indokolt kérvényeket tekintetbe kell venni.

* **Bőjti istentisztelet.** Az ag. h. evang. templomban szerdan d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet tartatik.

* **Bolond hónap.** Ma reggel kellemes téli idő volt. Szokatlan kellemesség tavasszal az igaz, de ha meggondoljuk, hogy április ötödiktől fogva a legszezezyesebb hónapok közé tartozik és a közvélemény áprilisnek már régen a »bolondok hónapja« címet és rangot díjmentesen adományozta, akkor természetesen fogjuk találni, hogy ma reggel a téhen borult égről kis pelyhekben hullott a hó és az összes tavaszi hangulatok versben es prózában befagytak.

Ezennel konstatáljuk, hogy tegnap és ma Debreczenben és környékén, boros, havas, és hűvös volt az idő, úgy hogy egyetlen helyi költőt sem inspirált a mai nap versírásra. A fecskék, a golyak még déli vidéken üdülnek s az ócska fészkek varakozási és roskatag állapotban vannak. Az emberek pedig régi patrierchális szokás szerint járják, vagy járatják az áprilist. Ennyit jegyzünk fel áprilistről a jövőndő krónikásai számára.

* **Szenzáció király sértés** ügyében folyik bűnvizsgálat Svédlerén, a gölniczbányai jarásban. A vizsgálat megejtése végett a gölniczbányai vizsgálóbíró és a kassai kir. ügyészég képviselője — mint tudósítónk jelenti — a mai napon a helyszínerre utazott. A vizsgálat Langermann Mihály s esetleg tarsai ellen irányul. Több mint 22 tanu vár ebben az ügyben kihallgatásra.

* **Egy ifju halála.** Jeney Szabó Béla, a rokonszenves fiatal ember meghalt. A Debreczeni Első Takarek pénztárnak volt tisztviselője. Már reg idő óta sorvasztó betegségben szenved s hiába volt a gondos ápolás az ifju ember tegnap megszűnt élni. Családja a következő gyászjelentést adta ki.

A legmélyebb fájdalom igaz részvétével tudatjuk a legjobb fiúnak v. unokaöccsémnek, illetőleg szerető rokonunk néhai Jeney Szabó Bélának a debreczeni első takarekpénztár tisztviselőjének reményteljes életének 19-ik évében, f. április hava 1-án, d. u. 7 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Mélyen megsiratott idvezült kedves halottunk földi hamvai f. ápril hava 4-én d. u. 3 órakor Batthyányi-utca 17. sz. háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó imával a Kossuth-utcai ref. temetőben helyezettnek el csöndes siri nyugalomra. Feledhetetlen drága kedvesünk vegtisztességtelére rokonainkat, barátait, pályatársait, s a mély bánatunkban osztozó közönséget tisztelettel meghívjuk Debreczen, 1900. Ápril 2. Kesergő nevelő anyja özv. Laky Lajosné Nanasi Amália. Nagynénje: Samy Béláné Moll Izabela. Az összes rokonság nevében. Áldás és beke legjen hamvai fölött! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezti.

* **A böszörményi vadember.** Ily cím alatt megírtuk lapunkban, hogy a telen egy ember teljesen meztelenül jött Böszörménybe. A hatóság az ottani városi közkórházba vitette s tudakozódtak illetősége felől, de mindez márczius 25-ig nem sikerült. — A nevezett napon két kenderesi ember jött a kórházba s felismerték a szerencsétlen ember személyében Avankovics János kenderesi lakost, aki már 2 év óta barangol mindig ru-

bátlanul, mert a ruhát nem tűri magán. — Avankovicsnak él az édes apja, anyja mostoha. A két kenderesi egyike Avankovicsnak a keresztapja, aki most hirt vizs az apjának, aki már két év óta keresi s már öngyilkos is akart lenni utána. Avankovicsot e hó elején haza szállítják Kenderesre. A szerencsétlen ember a kórházban jó magaviseletet tanúsított, csak a ruhát nem tűri magán.

* **Tűz Derecskén.** Könnyen egész Derecskére végzetessé válható tűzről értesít bennünket levelezőnk. E hó 29-en éjjel ki gyulladt Nadey György berkocsi tulajdonos istállója honnan a tűz a házba is belekapott. A nagy szélben csak nagy fáradsággal sikerült a tüzet eloltani s az által a szomszédos házakat, talán egész derecskét is megmenteni a leégés veszedelmétől. A megejtett vizsgálat során kiderült, hogy a lovak az istállóban a lámpát leverték.

* **Jókai Mór és a vidéki hírlapírók.** Szegedről írják újságunknak: A jövő hét szerdáján tartja meg a V. H. O. Sz. rendes évi esztétét a színházban, mely alkalommal Jókai Mór Helvina című drámája fog először színpadra kerülni a színpadon. A hírlapíró szövetség erre az alkalomra meghívta a darab kiváló szerzőjét Jókai Mór is. Lázár György orsz. képviselő közölte a vidék hírlapírók Országos Szövetségével, hogy Jókai Mór készséggel megígérte, miképp megjelenik a Helvina premierjén. Egy ma jött sürgöny azonban következőket jelent: Jókai Mór meghűlés következtében t o r o k g y u l a d a s t kapott. — E miatt, bár a baj nem veszedelmes, a költő nem megy le Szegedre vasárnap a Dugonics társaság ülésére.

* **Öngyilkosság.** Bősörményből írják, hogy Hunyadi Márton gazdálkodó nejevel Hadházi Juliánával a 15 éves Zsuzsika lányukkal kőn laktak a tanyán. Hunyadinét 7 év óta súlyos betegség gyötörte, ami miatt megunta az életét s mar két izben gyufaoldat ivással akart az élet terhétől megszabadulni de hozzátartozói korán észrevették s megakadályozták ebben. Minap a tanyaföldön dolgozó Hunyadihoz a lánnya azzal szaladt ki hogy a konyhában erős gyufaszagot érez; oda siettek s kezdték az asszonyt ennek oka felől, de az tagadott. Nem is észleltek rajta semmi bajt s az asszony nyugodtan főzött tovább s megfőzte az ebédet; ebéd után 4 óráig a disznókat őrizte) Ekkor azonban rosszul lett, mire férje s kérésre fogott s behozta a városba. Az orvosi gyógykezelés késő volt. Hunyadiné később meghalt. — Mivel az öngyilkosság ketsegtelen, nem bonczolták fel.

* **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott.** A Nyitrai Megyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécsből gyorsvonaton 2-3 órányi távolság) ismét május hó első hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 6-án délután és május hó 7-én fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkéresebb, melyet a tenyetzők és kereskedők egyaránt felkeresnek. Foként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt felkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári rendőkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

* **Áttérés.** A Bősörményi főúri társadalmi élet egyik kiváló, előkelő tagja, özv. Cseh Béláné szül. báró Maldényi Aranka urhölgy a róm. kath. vallásról a ref. vallásra tért át.

* **Orvtámadás egy jegyző ellen.** Egerből jelenti tudósítónk: H u t k a Győző recskai segédjegyzőre tegnapelőtt orozva ráltott valaki. A golyó súlyos sebet ejtett a jegyzőn. Az orvtámadót elfogták.

* **Betörés egy templomba.** Tornaalján a napokban ismeretlen tettesek betörték az ottani református templomba. Minthogy a perselyekben pénz nem volt épen akkor, sem más értékes tárgyat el nem vihettek, a tettesek nagy dühökben neki rontottak az orgonának s azt teljesen tönkretették. A csendőrség erélyes vizsgálatot indított.

* **Agyonvert rablók.** — Nagyváradról írja levelezőnk: Túpai Mihály hegercsi lakos házába tegnapelőtt éjjel rablók törtek be. — Túpai amint észrevette a rablókat, puskát vett magához s fiával együtt a rablók üldözésére indult. A rablók futásnak eredtek. Épp akkor ért oda két csendőr és két éjjeli őr, amikor a rablók ki akartak ugrani az utcára. A cseleedség azonban vasvillával fogadta a tolvajokat s közülök Heszler Istvánt és Hieder Lőrincz rovott előéletű munkásokat ug ütöttek fejbe, hogy mindkető még az éjjel belehat seobeibe. A megmenekült czinkostársakat is elfogták és a vasvillas bérésekkel együtt átadták a bíróságnak.

* **Párisi bárjakok.** Öt parbaj hírének Párisból. Gróf Lubersac és báró Rothschild Róbert báró között izgatott levélváltás folyt amelyből egész sereg lovagias ügy keletkezett. Ezhrussi Mihály, akiről gróf Lubersac Rothschild Róbert báróhoz intézett levelében sértően nyilatkozott, elküldte segédeit gróf Lubersachoz, Saint-Alary pedig kihívatta gr. Dijont egy levél miatt, amelyet ez gróf Lubersachhoz intézett a Lubersac-Rothschild Róbert-ügy alkalmából. Végül gróf Lubersac a Soirban közzétett nyílt levélben provokálta báró Rothschild Edét, Rothschild Alfonz fiát és Rothschild Albert unokatestvérét.

* **Halálozás.** A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett jó fiunk, unoka vőlegény es rokon Be z l a n o v i t s Nandor m. kir. posta hivatalnoknak, f. hó 1-én délután 4 órakor életének 24-ik évében szívrohamból következében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 3-án délután 2 órakor fognak a közökháznál tartandó ima után a Kossuth-utczai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végteszesség tételre rokonainkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Kelt Debreczen 1900. ápril. 2. Bánatos szülei: Be z l a n o v i t s Nandor és neje Tatay Mária, Testvérei: Irén és Olga; Nagyanya: Szántó Eszteránná özv. Tatay Ferenczné; Menyasszonya: Balogh Rozsika, es számos rokonok nevében is.

* **Jelenet a tengerparton.** Megindító jelenet játszott le csüförtökön reggel Flunében a riva Szapárin, a City of Luknow nevű hajó elindulása alkalmával. A hatalmas angol gőzös, mely 851 magyar lovat visz Dél-Afrikába, 8 órakor szedte fel horgonyait. Födélzetén lazasan sűrűtek-forogtak a macska mozdulafu hindu matrózok, a korlátokhoz pedig elmélázva támaszkodtak azok az egyszerű emberek, kik létető minőségben mennek a messze idegenbe. A parton nagy számmal összeverődött kíváncsiak közt állott egy bánatos arcú asszony is három kis gyermekkel, kik apró ke z e c s k e i k k e l folyton integetnek a hajóra, az egyik napbarnított férfi felé. A gőzös teste végre megmozdult s kellő ballaszt nem lévén a hajó fenekén, ijeszítően ingadozni kezdett. A hinduk czigányos kiáltásaiba az angol matrózok káromkodásába, és a parton állók olasz lárájába egyszerre magyar hang vegyült. A három kis gyermek, belekapaszkodva edeeanyjuk ruhájába, keserves zokogás közt kezdte kiáltani: — Apus, apus ne, menj el!

A napbarnított arcú férfi szemét talán a kémény füstje bántotta, mert munkától kérges tenyerével könnyeket törölt le. Az asszony nem szólt semmit, bár arcáról leolvasható volt a felelem és a bánat. De ő tudta, hogy szegény embernek nem lehet válogatni; ha a l k a l m a nyilk egy kis pénzt keresni, még az életét is kockára tenni. Ezért nem is nehezítette a m a g a könnyeivel a v á l a s perczét bites ura. Lovász Ferencz számára, ki az Alföldről jött oda velők, hogy elkísérje, mint ménestester, a lovakat az Océánon túlra, hanem inkább csitította az apróságokat. De hasztalan. A három kis száj csak pityergett keservesen és hat kis kez csak integetett a földet felé. Fordult a nagy gőzös, ki a tenger felé, de a kürtő bugásan keresztül is átsikoltott a vékony gyermeki hang: — Apuska, ne menj el.

* **Pör Debreczen városa ellen.** Mikor évekkkel ezelőtt a városhaza építésének ügye foglalkoztatt a városatyákat, előnyös, kedvező ajánlatával Blau Gyula miskolczi építész nyerte el a bizalmat s közgyűlési határozattal ő reá bízták a városhaza építését is. A keresztüvitel kérdése robamosan haladt előre. Blau Gyula a szerződést is aláírta s hogy a benne kikötött rövid határidőtől el ne essék, a szerződés tanácsi jóváhagyása előtt megkezdte az építkezéshez szükséges átványok és szerelvények Debrecznobe szállítást. Időközben hitetlen megváltoztak a viszonyok. A városhaza építéséből és a szerződésből nem lett semmi. Blau Gyula visszazsállíttathatta szerelvényeit. Debreczen beérte a városhaza átalakításával, de nem úgy Blau Gyula, a ki 138,850 korona és 12 fillért követelt a városon s u óbb ilyen összeg erejéig pert indított Debreczen ellen. Ezt az érdekes per ügyet még a heten Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt a jog- és pénzügyi bizottság veszi tárgyalás alá.

* **Véres kardparbaj.** Mint sátoraljaub helyi tudósítónk jelenti, ottan e hó 1-én vasárnapon véres kardparbaj volt Biró Pál a Felsőmagyarországi Hírlap szerkesztője és a fegyelmi vizsgálat alatt levő Ilésházi (Gyuró) Endre mádi jegyző között. A parbajt két rendkívüli heves összecsapással vívták meg, a melyben biró a karján kapott sebet, Ilésházi pedig a fején szenvedett oly hatalmas lapos vágás, hogy pár perczig eszméletlenül maradt. Erre az orvosok és segédek a parviadalt beszüntették. A parviadalra okot az szolgáltatott, hogy a szerkesztő lapjában éles kritikával illetve a több rendben hivatalos ísszállás-el vadolt jegyző folyamatban levő fegyelmi ügyét.

* **Első Leánykiházasítási-Egyület m. sz.** Folyó évi márczius hóban 1326 jutalék, rész irattatott be és nászjutalékok fejében 37, 272 k. 36. fill. fizotterett ki. 1900. január 1-től márczius 31-éig beirt összes jutalékrészek száma 3722. és a kifizetett nászjutalékok összszége 103.854.23. 1900. márczius 22-en r. Stamberger Ferencz budapesti kir. közjegyző, valamint az igazgatósági és választmányi tagok jelenletében ejett meg, a «D» osztály IV. sorsolása, melynel 6 drb. egyenként 1000 koronáról szőlő díjmentes kötvény sorsoltatott ki a következő spkönyvszámok, illetve tagok javára: Dr. Weisz Armin ur szt.-endrei lakos javára az 582 sz. Braun Mór ur budapesti lakos javára az 1673. sz. Erdős János ur kaposvári lakos javára az 1941. sz. Hansel Antal ur szerb-áttebai lakos javára a 2564. sz. Westreich Feivel ur dembica lakos javára a 3293. sz. Lustig Lajos ur szegedi lakos javára a 4741. sz. Az 1000 koronáról szőlő díjmentes kötvények a tagoknak már kézbesítettek. Debreczen és Hajdúmegye vezérképviselője **Baum Miksa**, Miklós utca 11 szám.

Színház.

Tegnap „Sulamith” ment 16-szor szokott jó előadásban.

Az új koloratur énekesnő. Sajnálattal megemlékeztünk arról, hogy Beódi Ella, szintársulatunk derek koloratur énekesnője rövidesen megvalik a debreczeni szintársulattól. Helyére Komjáthy János színigazgató Radványi Klárát, a népszínház volt tagját szerződtette, aki minden valószínűség szerint még ebben a hónapban bemutatkozik a debreczeni színház közönségének.

Az új karmester: Donáth Lajos karmestert most már visszavánja a színháza. A beteg Zuojevszky Gyula karmester helyett D u t s z t l O-zkár fővárosi zenetanár fog Debreczenben működni.

Pályanyertes sziamú. A szegedi Dugonics-Társaság 400 korona pályadíjat tűzött ki egy fölvonásos sziamúra. Tegnap volt a társaság közgyűlése Szegeden, dr. Lázár György orsz. képviselő elnöklété alatt. A pályadíjat, mint tudósítónk jelenti, a Légyott című egyfelvonásos sziamúnak javasolta kiadni a bíráló bizottság s ezt a javaslatot a közgyűlés is helybenhagyta. — A kibontott jellegű levélből kitűnt, hogy a nyertes sziamdarab szerzője Sas Ede, a Nagyvárad felelős szerkesztője.

Színházi műsor.

Kedden „C” bérletben harmadszor: A kis pü-pök. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Szerdán „A” bérletben — A becsület. Sziamú 4 felvonásban.

Csütörtökön „A” bérletben Csigaházy Ere és Tóth Elek bucsufeléléptül: Folt, a mely tisztit. Dráma 4 felvonásban.

Pénteken „C” bérletben A troubadour. Nagy opera 4 felvonásban.

Szombaton. április 7-én brriet 157. szám „A” — másodsor A troubadour.

Vasárnap, április 8-án két előadás: délután 3 órakor fél helyárrakkal: A bibliai asszony. Operette 3 felvonásban: este 7 és fél órakor, berletszueetben, Fenyéri Mór, Fereny József és Püspöky Imre bucsufeléléptül: A ven bakancs és fia a huszár. Eredeti népsziamú 3 felvonásban. Irta: Szigeti József.

A fővárosi ereklyemúzeum elhelyezése.

A fővárosi ereklyemúzeumnak egy ideig 2000 frt bérért a Karoly köruton lakást bérelt a főváros hatósága. Később behelyezte ez ereklyemúzeumot a Varosligeti műcsarnokba.

A múlt évben itt is felmondta a hazafias emléktárgyak irant nem nagyon vendégszerető főváros a lakást s a fővárosi tanács az ereklyéket; mint az a fővárosi lapok tegnapiétti számban olvasható volt, a gazdasági hivatal rakárába tette. A fővárosi tanácsnak, a nagy idők drága ereklyéivel szemben tanusított kegyetlensége országszerte mindenütt kellemetlen és különböző benyomást szült és különböző okokra igyekeznek azt visszavezetni, a melyek a főváros hazafias érületének is különös világítást adnak.

Az Orsz. Történelmi Ereklyemúzeumban szőnyegre került ez ügy, s ott tisztán személyn ügyekre vezeték ezt vissza. A főváros tanácsat és törvényhatóságát nem informáltak az előadók helyesen a gyűjtemény értékeről és történelmi becseről és hazafiai érzes apólása szempontjából való hatásáról. És mután a br. H e l f e r t elfogulatlan véleményét nem vették tekintetbe s a gyűjteményt tüzetesen nem vizsgálta meg senki érthető — de nem menthető — a főváros egyoldalú eljárása.

Miután e nemzeti kincsek közszemlére való kiállítására feltétlenül szükséges, az orsz. Tört. Ereklyemúzeum felhívja a figyelmét a fővárosnak, hogy a gyűjtemény számára vagy a k ö r u t o n vagy a k e r e p e s i u t o n béreljen lakást és gondoskadjék a gyűjtemény kezeléséről.

Előbb azonban a saját, valamint a nem-

zet megnyugtató okáért is kérje fel a főváros a gyűjtemény, mint nemzeti közkinccs értékének megállapítására a hazai muzeumok orsz. felügyelő biz. tagját, az európai hírutudóst dr. gr. K u u n Géza v. b. t. tanácsost.

Propaganda meggyőződésből.

Valamely esemény valóságáról való teljes meggyőződés az abszolút bizonyosság adja meg. A hitetlen Szent Tamás is a maga szemével akart látni, a maga kezével akart tapintani, csak akkor volt meggyőződve valamiről. Pellaux Róza, telegrafosnő Pomy-sur-Yverdonban, (Wadt Canton) annyiban különbözött e tekintetben Szent Tamástól, hogy hit, mielőtt látott, de később annyira tisztán látott és annyira meggyőződött mindenről, hogy ez időtől kezdve hitében semmisen ingathatta meg. Már jó idő óta sokat és nagy elismeréssel beszélnek az emberek valami Pink-pilula nevű gyógyító szeréről, a mely a betegség vagy a verszegénység elgyöngítette embereket visszaadja az elvesztett erőt. Szavahihető emberek tö nyert fölvilágosítások után Pellaux asszony teljes bizalommal beadta ezt a szert anyósának, özvegy Pellaux Jeanettenak. Az elért eredményről a következő levele ad fölvilágosítást:

— Anyósom — írja levelében — a legutóbbi tavaszon nagyon elgyöngült. Hosszabb idő óta annyira fajt a gyomra, hogy semmi táplálékot nem bírt meg. Mivel orvosról hal-

lani sem akart, mi magunk tetünk próbát mindenféle szerrel, de eredmény nélkül. De mert láttuk, hogyan gyöngül napról-napra, attól tartottunk, hogy egészen elveszítjük, amikor végre egy asszony, a ki ismerte a Pink-pilula jó hatását, azt ajánlotta tegyünk próbát ezzel a pilulával. Az első skatulyának csak az volt a hatása, hogy megjavította az emésztést, ami legalább arra bírta rá, hogy tovább is használja a pilulát. A második skatulya jelentékeny javulást idézett elő és most, miután hat skatulyával fogyasztott el, annyira jól van, a menyire egy hetvenéves asszony csak lehet. A mikor sógorasszonyom, a ki nagyon verszegény volt, anyjával ezt az eredményt látta, szintén használni kezdte a Pink-pilulát. Most az ötödik skatulyánál tart, de már nem is a régi, annyira megváltozott. Azelőtt annyira gyöngye volt, hogy egyedül felöltözködni sem tudott és egész napon át a pamagon feküdt. Most vezeli a háztartást és legutóbb a mezőn is dolgozott. Több más ember, a ki szintén a Pink-Pilulát használta, hasonlóképpen nagyon meg volt vele elégedve.

Ez bizonyára szép bizonyítvány a Pink-piluláról a mit meg is érdemel, annyi esetben gyógyította meg a verszegénységet, sápadtságot, idegességet, valamint az általános kimerülést. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban, **Budapest, Király-utca 12.**

IRODALOM.

Az Ország-Világ új negyedéve. Április 1-ével az Ország-Világ, Magyarországnak a legregibb képes hetilapja új előfizetést nyit. Hetről-hetre az aktuális eseményekről képből és írásban megemlékezik, az irodalom legkiválóbb képviselőinek verseivel és novelláival, rezenymellékletével, az Ország-

Világ már rég meghódította a magyar olvasó közönséget, mely mind tömegesebben siet támogatni e kiváló új-ság törekvéseit. A múlt héten az Ország-Világ Stefánia trónörökös asszony menyegzőjéről közölt számos szép illusztrációt, e héten pedig az angol-bur háborúból mutat be több szép képet és Verő György népszerű új operettjéből, a Kleopatrából közölt egy szép zeneszámot. Az Ország-Világba, melynek szerkesztését Varadi Antal, a kiváló poéta vezeti, Jókai Mórral az élén, munkatársa minden magyar író. Karácsonkor díszes kiállítású irodalmi albummal kedveskedik olvasóinak, az idei almanak felül fogja mulni az eddig sokat dicsért almanakokat is. Az Ország-Világ előfizetési ára 4 korona negyedévre, a kiadónival, mely Hold-utca 7. alatt van, kívánatra mutatványszámot ingyen küd.

CSARNOK.

Háztüznézés.

Irta: **Dr. Bodor Károly.**

A mezőségnek nevezett városrészt legjelentősebb üzlete volt a Vad indianusoshoz címzett vegyes kereskedés. A tulajdonos, Weicherz Salamon, szerencsésen és jól számított. Már az első napon, midőn az ajtó hosszúságú címtablát kifüggesztte, valóságos bucsu indult meg a bolt felé. Nemcsak az egész intelligencia, de az iskolás és iparos ifjúság is körül vette a vad indianus alakját. Találgatták, hogy korona van-e a fején, vagy mint egy asszony-ság megjegyzé, kuglopfos tepszi. Hát a válláról kacagány lóg-e, vagy fűg-falevel?

Egyben azonban mindnyájan megálapodtak, hogy a tüében és orrában csüngő k rika valódi arany. Weicherz Salamon ur most már vajyonra tett szert, igaz, hogy özvegy ember, háztartását egy öreg nőrokona vezeti, de van egy szép és nagyreménye, fia — Számi. Ellentétben a vad indianussal, nem koromfekete, hanem hirtelen szőkehajú, nem magas, elég sovány, a húzó harmonikán művésziül játszik, korán kelő mesteremberek már többször feljelentették a rendőrségnek, hogy a húzó muzsika nem hagyja őket egész éjszaka aludni.

Egy szép napon komfortáblit állott meg a ház előtt. Utra készen megjelent a kapunál Weicherz Salamon, megjelent Számi, kijött a néni, kijött a ragyas tanuló, sőt a fekete háziutya is. Az urak elmentek háztűz nézni, mert az öreg régi vágya, hogy a fia házasodjék.

Van is dolog a leányos háznál vacsorára varjak őket, mert a vonat a közelfekvő városkába délután 5 órakor érkezik. Mesterné van ott, a ki csak kiváló hazaküld szokott főzni. Csak épen parfé és krokábus nem lesz, de az nem is elkerülhetlenül szükséges.

A mint látni fogjuk, nem is a trakta teszi a párthit! Különben a háznál mindenki igen elégedett hangulathban volt, a háziur, a háziasszony, apa és fia, csak egy bogárszemű, jól taplalt barna leányka járt daczos arccal. Számi pedig tőle telhetőleg nyájasan pislogtatott rája. Közben eszébe jutott, miért nem hozta el a harmonikáját, mindjárt jobb kedve lenne ennek a kis leánynak!

Az első tal ételnél majd baj történt. Hal volt. A természetrajzban jártasok tudják, hogy a ponty szállas állat, ezt nem vette Számi elég figyelembe s egyszerre csak kékült, krakogott, egy száika a torkán akadt s épen ideje volt, hogy a mellelte ülő sógora, aki egy személyben csendőrmester is, a tarkójára ütött. Mindenki meg volt ijedve, csak ő, a barna leány nevetett a könnyezésig.

Az ilyen balsikerek nem nagyon alkalmasak arra, hogy valakit megkedveltsenek, s így a jól elkötött vacsora után — Számi mindenhől és sokat evett — vegyes érzel-mekkel tértek haza.

A néni legelőször is arra volt kíváncsi hogy mit ettek?

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

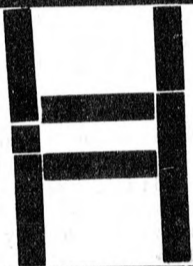
kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttől feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörezimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.